

**ANALIZA ANKETE O ZADOVOLJSTVU PRIVATNOG
SEKTORA USLUGAMA JAVNOG SEKTORA U 2024. GODINI**

Žepče, mart/ožujak 2025.

Sadržaj:

Metodologija istraživanja	3
1.Osnovne informacije o anketiranim subjektima	3
1.1.Struktura anketiranih poduzeća.....	3
1.1.1.Opis djelatnosti poslovanja anketiranih poduzeća	3
1.1.2.Struktura zaposlenih u anketiranim poduzećima	6
2.Potrebe i prioriteti	8
2.1.Zapošljavanje, obuke i poticaji	8
2.1.1.Potreba za novim zapošljavanjem.....	8
2.1.2. Investiranje u poslovanje	9
2.1.3. Potrebe za obukama radne snage.....	10
2.1.4. Suradnja sa dijasporom	11
2.1.5. Usluge jedinice lokalne samouprave.....	12
3.Zadovoljstvo radom javne uprave i javnim uslugama.....	13
3.1.Podrška od strane JLS.....	13
3.2.Zadovoljstvo poslovnim okruženjem	14
3.3.Suradnja sa općinskom administracijom.....	16
3.4.Rad Općinskog vijeća.....	19
3.5.Razvojna agencija Žepče	21
Zaključci i preporuke analize	23
Preporuke za narednu godinu:	24
Zaključak:	25

Tablica grafova

Graf 1 – Djelatnost ispitanika iz kategorije d.o.o.....	4
Graf 2 – Djelatnost ispitanika iz kategorije samostalnih djelatnosti.....	4
Graf 3 – Prihod kompanija/obrta ostvaren u 2024. godini.....	5
Graf 4 – Učešće izvoza u prihodu u 2024. godini.....	5
Graf 5 – Postotak zaposlenih osoba sa invaliditetom u 2024. godini.....	6
Graf 5 – Broj zaposlenih u anketiranim poduzećima.....	6
Graf 7 – Broj zaposlenih žena u anketiranim poduzećima.....	7
Graf 8 – Struktura zaposlenih prema obrazovanju.....	7
Graf 9 – Struktura vlasništva prema spolu.....	7

Graf 10 – Potreba za novim zapošljavanjem u 2025. godini.....	8
Graf 11 – Ulaganje u nove proizvodne procese.....	9
Graf 12 – Investiranje u opremu.....	10
Graf 13 – Izvor financijskih sredstava za ulaganje.....	10
Graf 14 – Potrebe za obukama radne snage u 2025. godini.....	11
Graf 15 – Suradnja sa dijasporom.....	11
Graf 16 – Usluge JLS koje planiraju koristiti poduzetnici.....	12
Graf 17 – Poboljšanje usluga JLS.....	12
Graf 18 – Ocjena mjere podrške JLS.....	13
Graf 19 – Potreba za mjerom podrške JLS.....	14
Graf 20 – Ocjena JLS kao mjesta za poslovanje.....	15
Graf 21 – Poznavanje rada LEF-a.....	15
Graf 22 – Odnos javnog i privatnog sektora.....	16
Graf 23 – Poteškoće u poslovanju.....	16
Graf 24 – Suradnja sa općinskom administracijom.....	17
Graf 25 – Ocjena kvalitete usluga JLS.....	18
Graf 26 – Ocjena kvalitete mjere podrške.....	18
Graf 27 – Poznavanje rada Općinskog vijeća.....	19
Graf 28 – Zadovoljstvo rada Općinskog vijeća.....	19
Graf 29 – Zadovoljstvo suradnjom LEF-a i Općinskog vijeća.....	20
Graf 30 – Zadovoljstvo uslugama RAŽ-a.....	22

Uvod

Razvojna agencija Žepče već dvanaestu godinu za redom provodi anketiranje privatnog sektora o zadovoljstvu radom javnog sektora u općini Žepče (općinska administracija, OV, RAŽ i JP Komunalno Žepče). Anketiranje je kanal komunikacije privatnog i javnog sektora, na taj način se prikupljaju informacije o stanju i potrebama privrede u Općini Žepče, a rezultati ankete predstavljaju smjernice za kreiranje politika koje će biti poticajne za privatni sektor.

Svrha istraživanja je ustanovljavanje nivoa zadovoljstva privatnog sektora uslugama općinske uprave i ostalim institucijama važnim za poslovno okruženje kako bi se, u skladu sa nalazima i zaključcima ankete, poduzeli konkretni koraci radi poboljšanja tog okruženja.

Istraživanje je provedeno u periodu od prosinca/decembra 2024., do ožujka/marta 2025. godine.

Metodologija istraživanja

Istraživanje je provedeno putem online upitnika koji je poslan e-mailom na adrese poduzetnika u općini Žepče. Upitnik je sačinjen od **65 pitanja** koja su se odnosila na: osnovne informacije o poduzeću, potrebe u poslovanju te pitanja o poslovnom okruženju i zadovoljstvu radom javne uprave i drugih organizacija od značaja za poslovanje privatnog sektora (OV, RAŽ, JP Komunalno Žepče.)

Podaci iz istraživanja su predstavljeni broičano, procentualno i grafički, u zavisnosti od vrste i složenosti pitanja odnosno odgovora ispitanika.

Pored odgovora na pitanje u upitniku je ostavljena mogućnost da predstavnici privatnog sektora daju prijedlog za poboljšanje ili definiraju podršku koja ima je potrebna u određenoj sferi poslovanja.

Anketa je provedena na uzorku **od 50 poslovnih subjekata** koji posluju na području općine Žepče registriranih kao obrt i d.o.o.

Sama analiza se sastoji iz dva dijela: osnovni podaci o anketiranim poduzećima, potrebama i prioritetima u poslovanju i zadovoljstvo radom javne uprave.

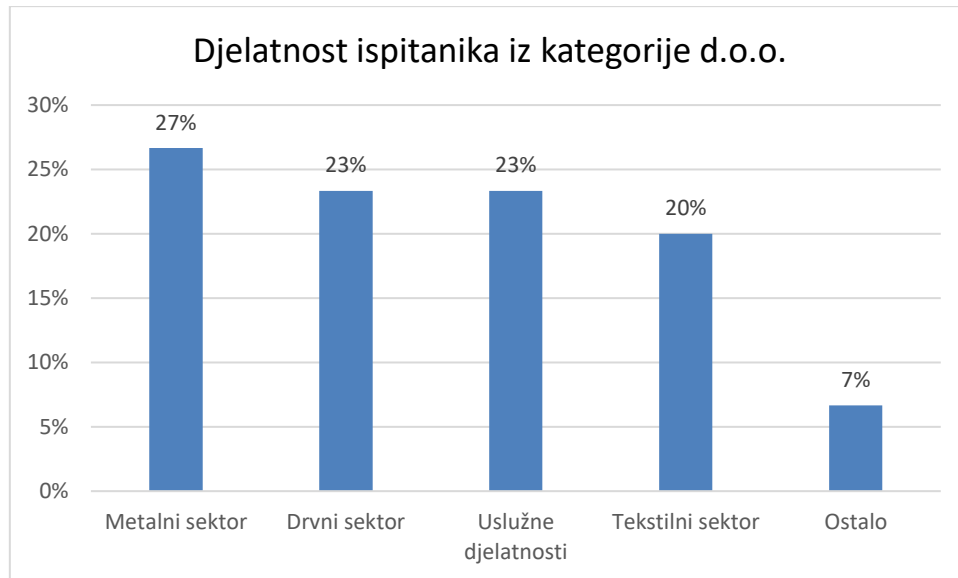
1. Osnovne informacije o anketiranim subjektima

1.1. Struktura anketiranih poduzeća

1.1.1. Opis djelatnosti poslovanja anketiranih poduzeća

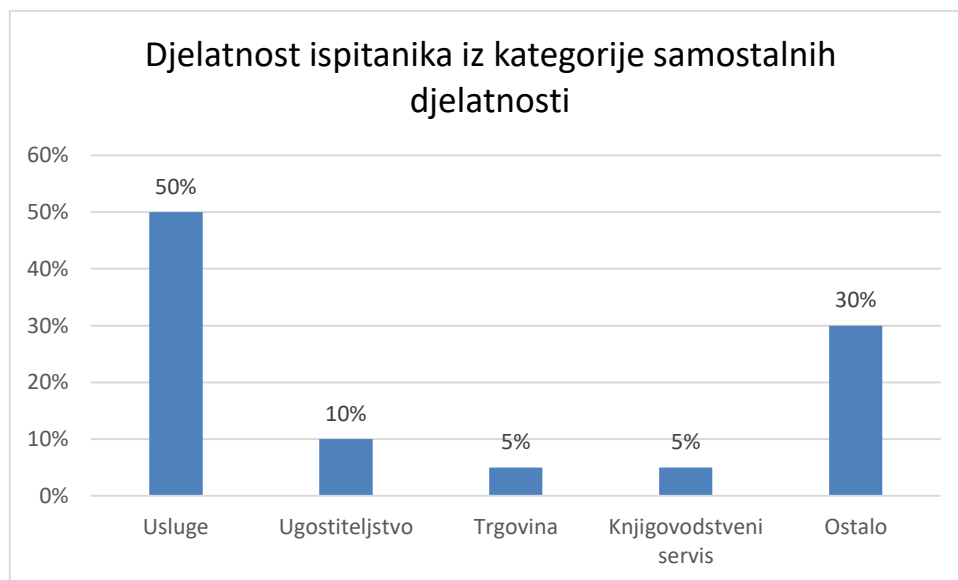
U istraživanju je sudjelovalo 50 subjekta od čega je 30 d.o.o. i 20 obrta. Od ukupnog broja ispitanika, sa domaćim porijeklom kapitala su 44 subjekata ili 95,7%, i sa stranim kapitalom 2 ili 4,3%.

Najveći broj ispitanika koji spadaju u d.o.o. su kompanije koje se bave: metaloprerađom (27%), drvoprerađom (23%), uslužnim djelatnostima (23%), tekstilnom industrijom (20%) i ostale djelatnosti (7%).



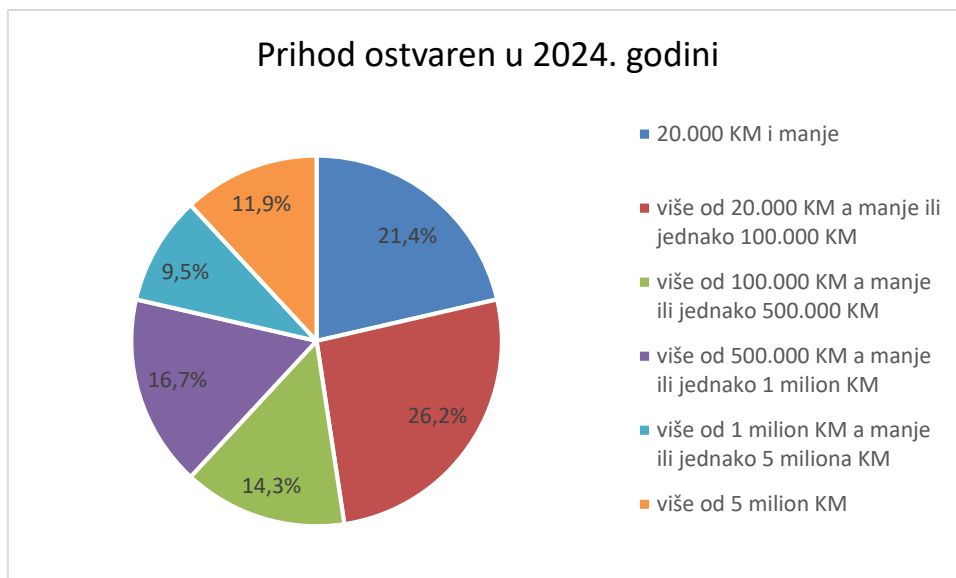
Graf 1 – Djelatnost ispitanika iz kategorije d.o.o.

Obrtnici koji su sudjelovali u istraživanju pretežno se bave: uslužnim djelatnostima (50%), ostalim djelatnostima (30%), ugostiteljstvom (10%), trgovinom (5%) te knjigovodstvom (5%).



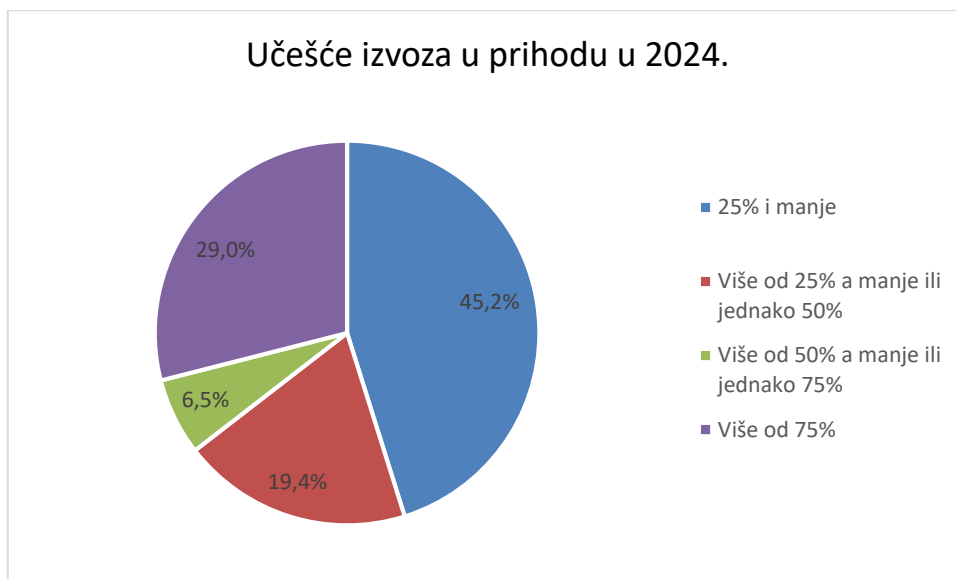
Graf 2 – Djelatnost ispitanika iz kategorije samostalnih djelatnosti

Kada je u pitanju prihod ispitanika u 2024. godini najveći broj ispitanika imao je prihod u vrijednosti više od 20.000 KM. U nastavku prihod prikazan grafom.



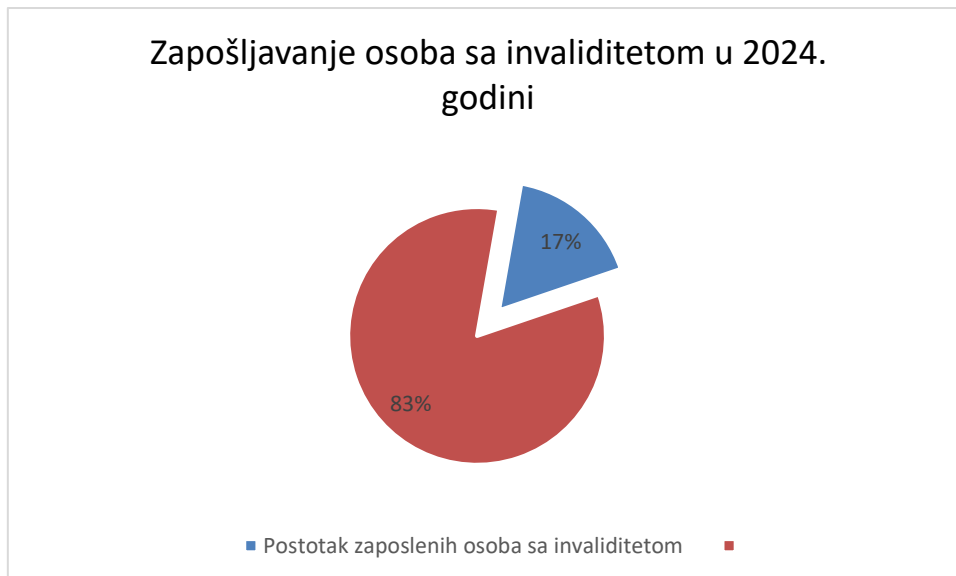
Graf 3 – Prihod kompanija/obrta ostvaren u 2024. godini

Kada je u pitanju učešće izvoza u prihodu, ostvarenom u 2024. godini, 14 ispitanika (45,2%) ima učešće izvoza u prihodu u postotku 25% i manje, 6 ispitanika (19,4%) ima učešće izvoza u prihodu u postotku više od 25% a manje ili jednako 50%, 2 ispitanika (6,5%) ima učešće izvoza u prihodu u postotku više od 50% a manje ili jednako 75% i 9 ispitanika (29,0%) ima učešće izvoza u prihodu u postotku više od 75%. Najvažnija izvozna tržišta su: Njemačka, Hrvatska, Norveška.



Graf 4 – Učešće izvoza u prihodu u 2024. godini

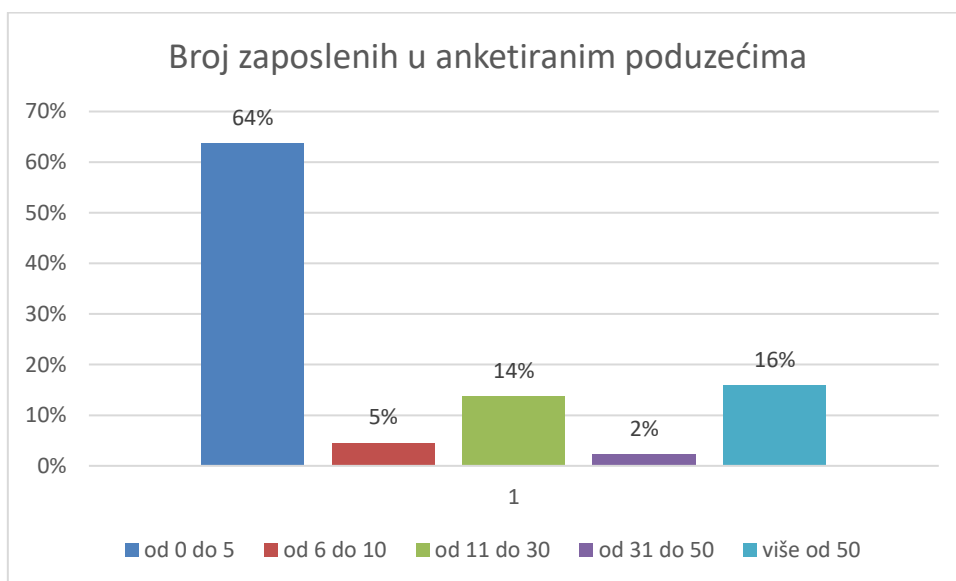
Broj kompanija koje zapošljavaju osobe sa invaliditetom iznosi 17%, a unutar grupe ispitanika koje su bile predmet analize najveći broj zaposlenih osoba sa invaliditetom unutar jedne kompanije jest 3.



Graf 5 – Postotak zaposlenih osoba sa invaliditetom u 2024. godini

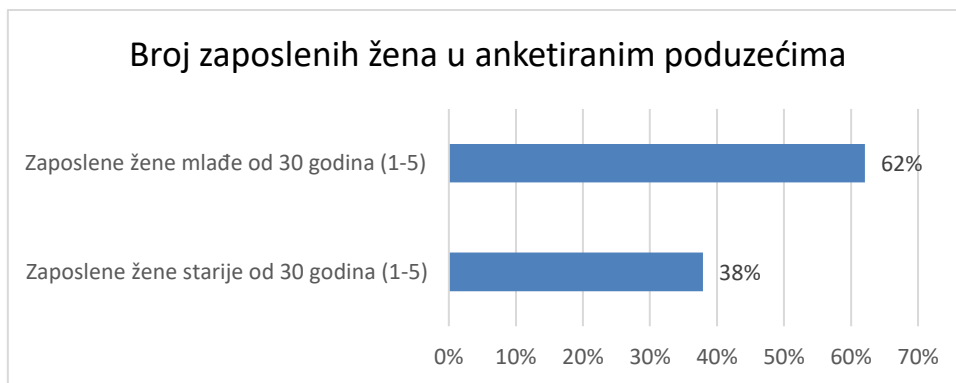
1.1.2. Struktura zaposlenih u anketiranim poduzećima

Ukoliko promatramo ispitanike prema broju zaposlenih, 26 (50%) ispitanika zapošljava do 5 zaposlenika, 7 (13%) ispitanika zapošljava 6-10 zaposlenih, 5 (10%) ispitanika zapošljava 11-30 zaposlenih, 3 (5%) ispitanika zapošljava 31-50 zaposlenih, dok 11 (22%) ispitanika zapošljava više od 50 zaposlenika.



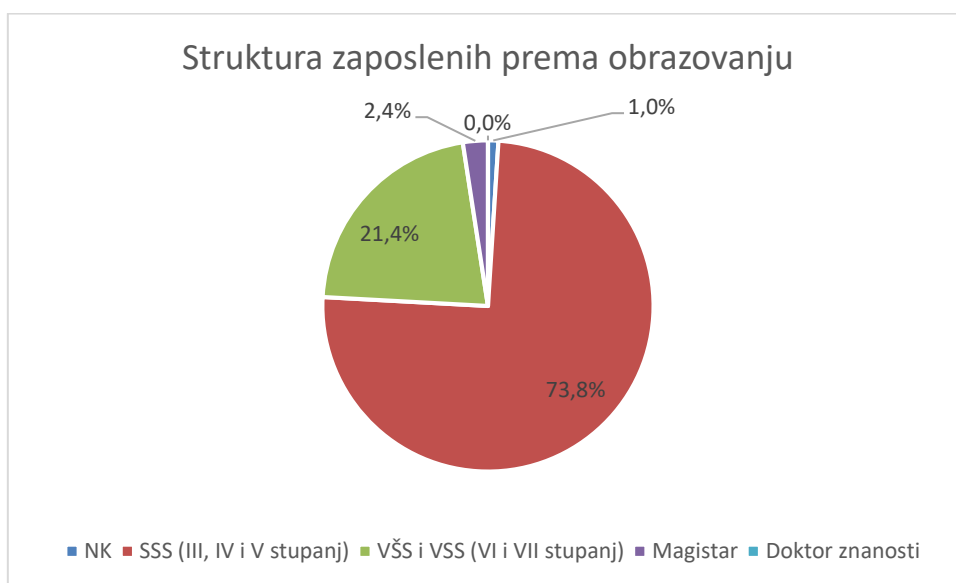
Graf 6 – Broj zaposlenih u anketiranim poduzećima

Prema strukturi zaposlenih, starosnoj i spolnoj, najveći broj anektiranih kompanija zapošljava pretežno mlađu radnu snagu. Kada je u pitanju zapošljavanje žena, od anketiranih kompanija koje imaju zaposlene žene, njih 62,0% zapošljava do 5 žena mlađih od 30 godina, a 38,0% kompanija zapošljava do 5 žena starijih od 30 godina, dok samo 5 poduzeća od ukupnog broja ispitanih zapošljava više od 50 žena.



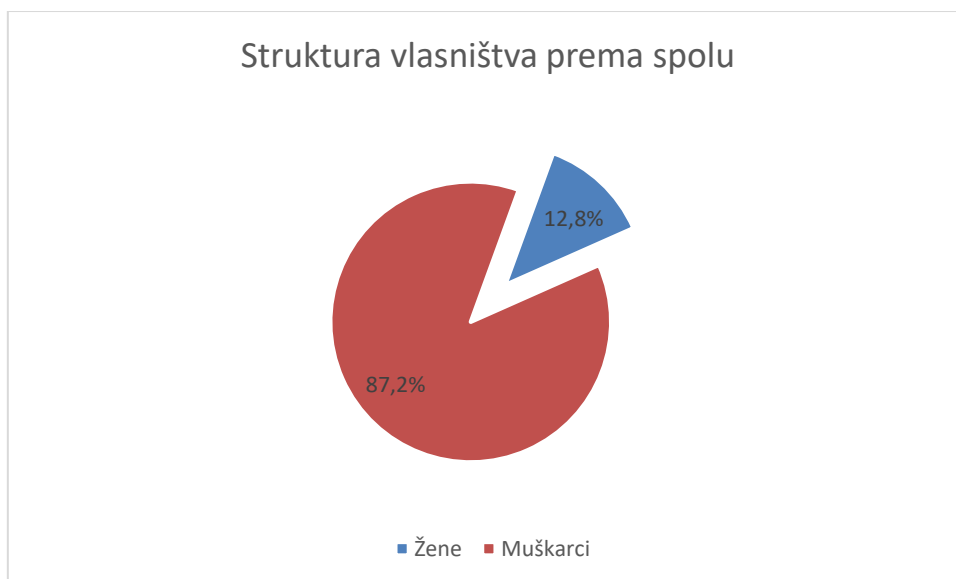
Graf 7 – Broj zaposlenih žena u anketiranim poduzećima

Kada je u pitanju struktura zaposlenih prema obrazovanju najveći broj zaposlenih njih 73,8% ima SSS (III,IV,V stupanj), VŠS i VSS (VI i VII stupanj) ima njih 21,4% i magistar 2,4%.



Graf 8 – Struktura zaposlenih prema obrazovanju

Kada gledamo strukturu vlasništva po spolu 78,8% vlasnika su muškarci a 21,2% su žene.



Graf 9 – Struktura vlasništva prema spolu

Rezime

Istraživanje je obuhvatilo 50 subjekata, od kojih 30 pripada d.o.o. i 20 je obrtnika. Većina ispitanika (95,7%) ima domaći kapital, dok 4,3% ima strani kapital. Među d.o.o.-ima, najviše su zastupljeni subjekti iz metaloprerade (27%), drvoprerade (23%), uslužnih djelatnosti (23%), tekstilne industrije (20%), te ostalih djelatnosti (7%). Obrtnici pretežno posluju u uslužnim djelatnostima (50%), ostalim djelatnostima (30%), ugostiteljstvu (10%), trgovini (5%) i knjigovodstvu (5%). Pitanje prihoda u 2024. godini pokazuje da najveći broj ispitanika ostvaruje prihod između 20.000 i 100.000 KM. Kada je riječ o izvozu, 45,2% ispitanika ostvaruje izvoz do 25% prihoda, dok 29% izvozi više od 75%. Postotak kompanija koje zapošljavaju osobe s invaliditetom iznosi 17%, a najveći broj tih zaposlenih u jednoj kompaniji je 3. U pogledu broja zaposlenih, 50% poduzeća zapošljava do 5 osoba, dok 22% zapošljava više od 50. Struktura zaposlenih prema starosti pokazuje da većina poduzeća zapošljava mlađu radnu snagu, dok su žene većinom mlađe od 30 godina. Najveći broj zaposlenih ima srednjoškolsku stručnu spremu (73,8%), dok 21,4% ima višu ili visoku stručnu spremu. Što se tiče vlasništva, 78,8% poduzeća ima muške vlasnike, a 21,2% žene.

2. Potrebe i prioriteti

2.1. Zapošljavanje, obuke i poticaji

2.1.1. Potreba za novim zapošljavanjem

Novo zapošljavanje će trebati 25 (64 %) poduzeća, dok njih 14 (36 %) neće imati tu potrebu u 2025. godini.



Graf 10 – Potreba za novim zapošljavanjem u 2025. godini

Kompanije koje imaju potrebu za novim zapošljavanjem u 2025. godini, u najvećem broju slučajeva trebat će do 5 radnika. Najveća potreba je za KV i SSS zanimanjima i to za drveni, metaloprerađivački, građevinski i tekstilni sektor (bravari, zavarivači, armirači, zidari, limari, tesari, stolari, šivači, građevinski tehničari).

Postoji potreba i za konobarima, obučarskim radnicima, komercijalisti, kamenorescima.

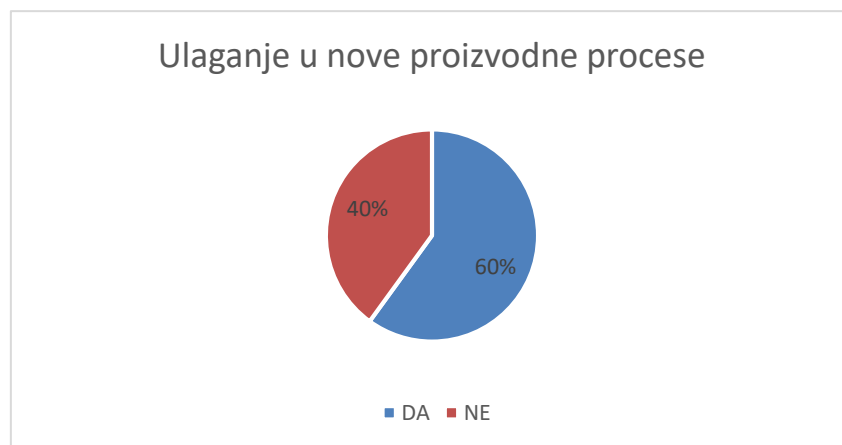
Od VSS zanimanja kompanije trebaju ekonomiste i inženjere.

Na pitanje o ograničavanju proizvodnih procesa i/ili uvjeta rada nekoj od skupina društva kompanije su se u najvećoj mjeri izjasnile kako proizvodni procesi u njihovim kompanijama ograničavaju rad žena sa malom djecom za 7 kompanija (35%), rad žena u reproduktivnom stanju za 5 kompanija (25%), rad osoba bez radnog iskustva 5 kompanija (20%).

Razlozi zbog kojih su kompanije navele isto jesu sljedeći: teške fizičke radnje, rad u smjenama, nedostatak jaslčkih i vrtičkih kapaciteta.

2.1.2. Investiranje u poslovanje

Procentualni iznos kompanija koje planiraju izgradnju novih proizvodnih objekata i proširenje postojećih u narednoj 2025. godini iznosi 60% (30) dok 40% (20) ne planira u narednoj godini ulagati u nove proizvodne procese.



Graf 11 – Ulaganje u nove proizvodne procese u naredne 3 godine

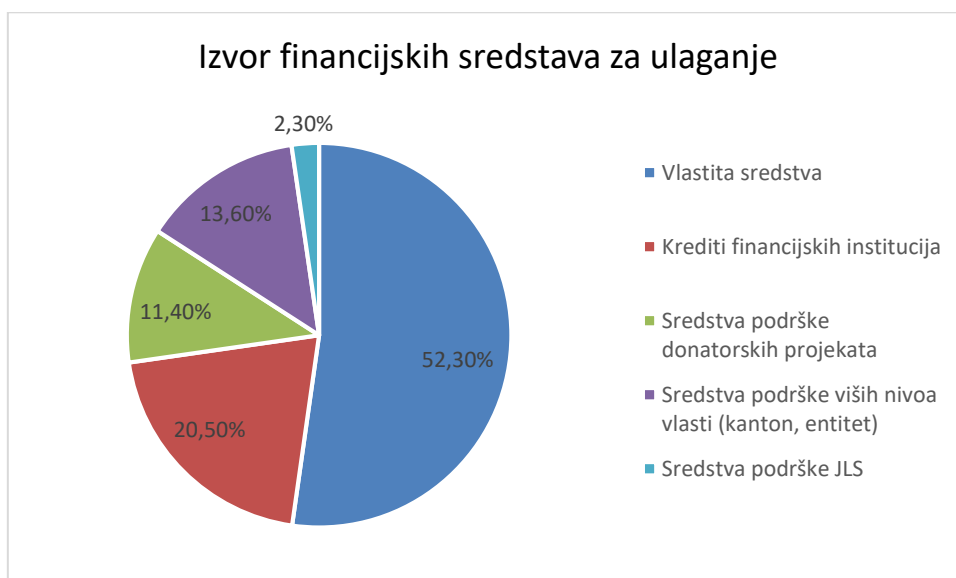
Kada govorimo o ulaganjima u novu opremu, mašine i digitalizaciju, u narednoj 2025. u iznosu većem od 10.000,00 KM, 34 (70,8%) kompanija se izjasnilo kako planira ulagati u novu opremu dok 14 (29,2%) kompanija ne planira ulaganja veća od navedenog iznosa.



Graf 12 – Investiranje u opremu u naredne 3 godine

Kada je u pitanju proširenje postojećeg tržišta 22 kompanije (46,8%) planira proširiti tržište u budućnosti na neke od sljedećih zemalja; Njemačka, Austrija, Hrvatska i generalno na zemlje članice EU.

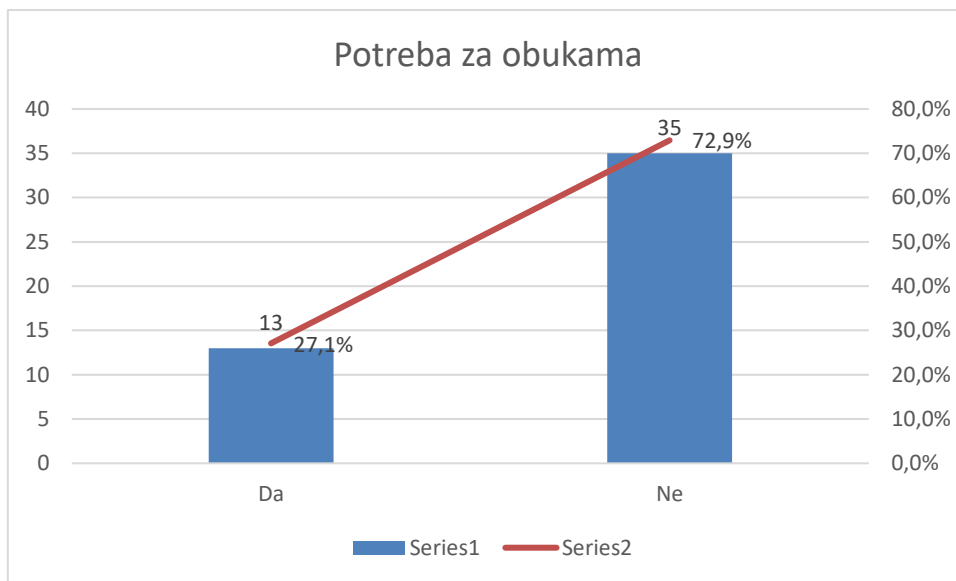
Financijska sredstva za ulaganje u proširenje i investiranje u opremu ispitanici planiraju realizirati najvećim dijelom iz vlastitih sredstava i to 52,3% , a slijede kreditna financijska sredstva sa 20,5%. Detaljno na grafu 13.



Graf 13 – Izvor financijskih sredstava za ulaganje

2.1.3. Potrebe za obukama radne snage

Kada su u pitanju obuke radne snage 35 kompanija ili 72,9 % nisu istakli potrebu za obukom radnika dok njih 13 (27,1%) smatra da su im potrebne obuke radne snage u narednoj godini.



Graf 14 – Potrebe za obukama radne snage u 2025. godini

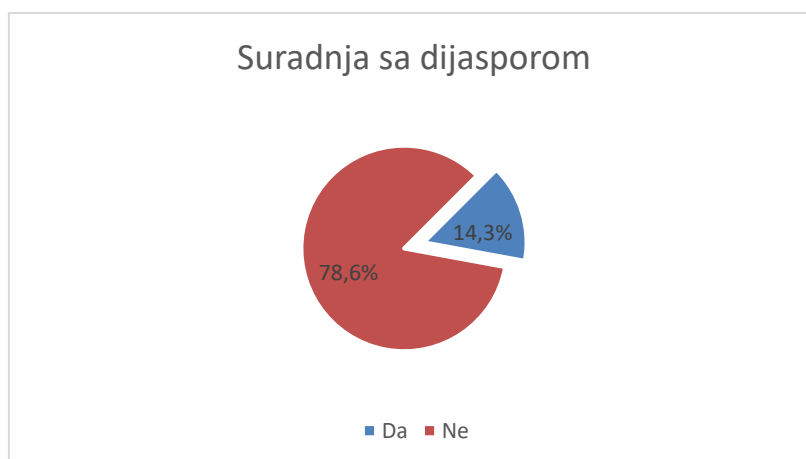
Kompanijama su najpotrebnije slijedeće obuke :

1. CNC operateri
2. Varioci
3. Šivači

2.1.4. Suradnja sa dijasporom

Kada je u pitanju suradnja sa dijasporom ispitanici su odgovorili kako njih 78,6% nema suradnju sa dijasporom dok njih 14,3% surađuje sa dijasporom.

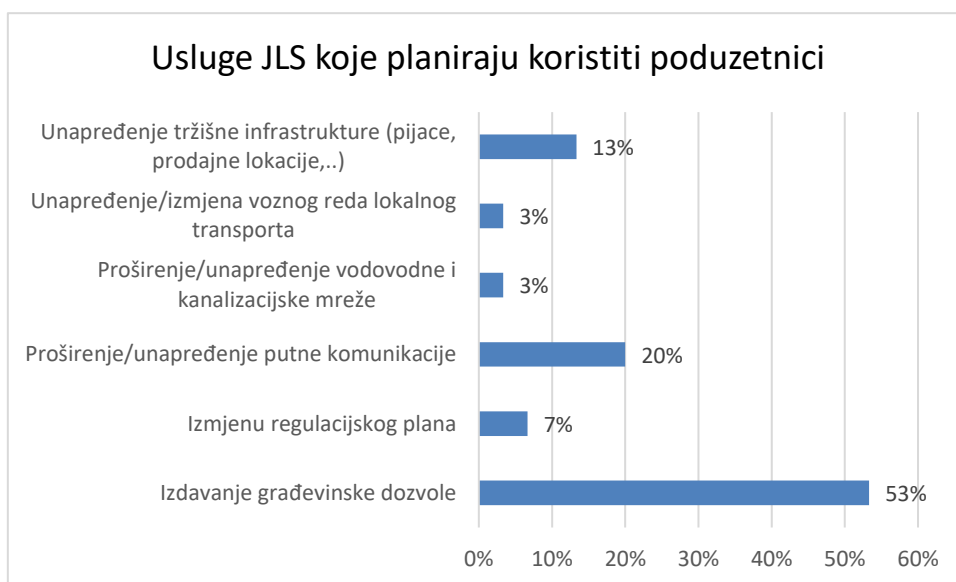
Ispitanici su također naveli i načine na koje surađuju sa dijasporom a to je putem održavanja prijateljstava i druženjem, u obliku prodaje proizvoda kada dijaspora boravi na prostoru općine Žepče i putem aplikacije dijaspora2GO-aplikacija namjenjena lakšoj komunikaciji.



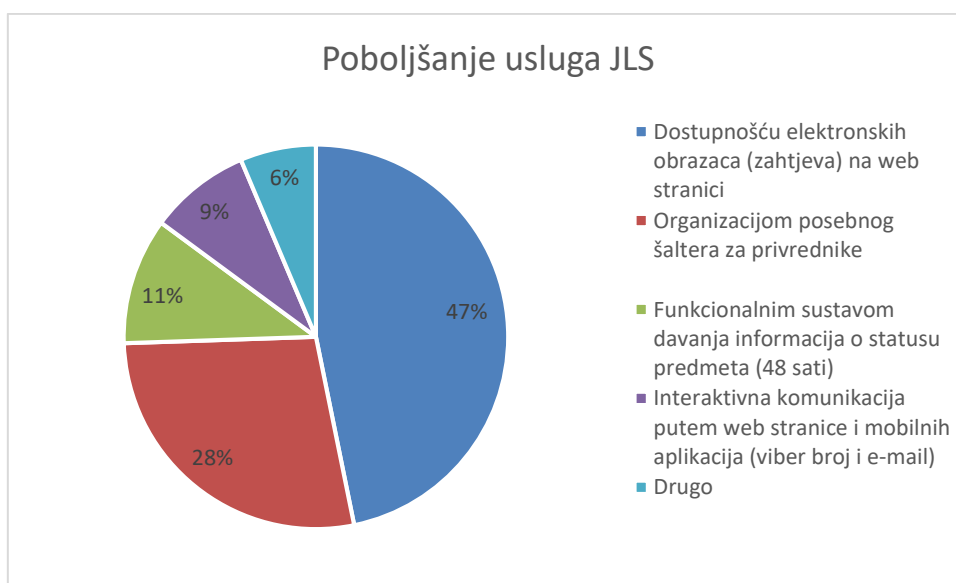
Graf 15 – Suradnja sa dijasporom

2.1.5. Usluge jedinice lokalne samouprave

Ispitanici su imali priliku označiti usluge JLS koje će koristiti u narednoj godini kao i predložiti na koji način usluge mogu biti unaprijeđene. Najzastupljenija usluga koju poduzetnici planiraju koristiti u sljedećoj godini jest izdavanje građevinske dozvole (53,0%), proširenje unapređenje putne infrastrukture (20,0%), unapređenje tržišne infrastrukture (pijace, prodajne lokacije,...)(13,0%), izmjenu regulacijskog plana (7,0%), unapređenje/izmjena voznog reda lokalnog transporta (3,0%), proširenje/unapređenje vodovodne i kanalizacijske mreže (3,0%) dok je najvažniji uvjet za poboljšanje usluga JLS dostupnost elektronskih obrazaca na web stranici (46,8%), organizacija posebnog šaltera za poduzetnike (27,7%), usluga 48h (7%), komunikacija putem viber broj i e-mail (7%), interaktivna komunikacija putem web stranice i mobilnih aplikacija (viber broj i e-mail) (10,6%)



Graf 16 – Usluge JLS koje planiraju koristiti poduzetnici



Graf 17 – Poboljšanje usluga JLS

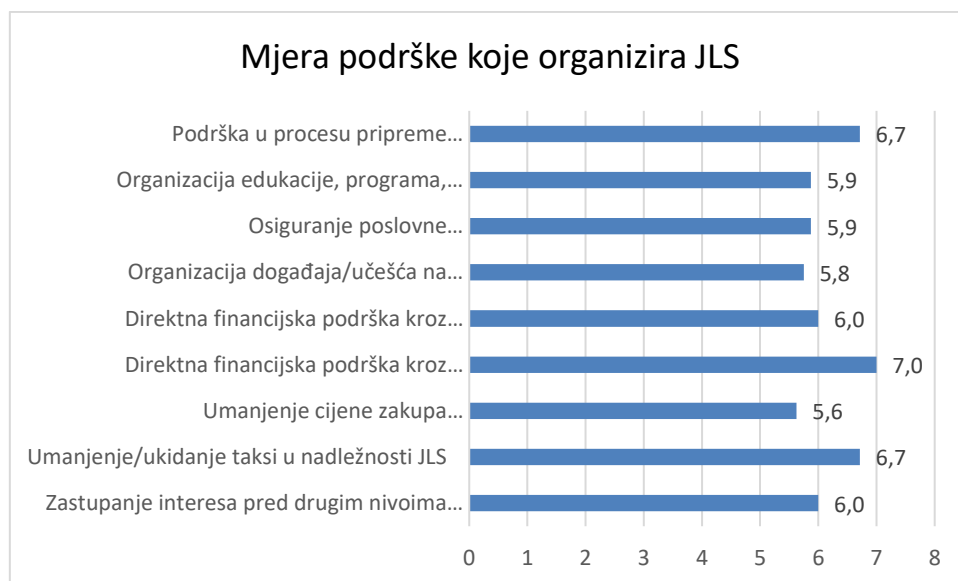
Rezime

U 2025. godini, 64% poduzeća planira zapošljavanje novih radnika, većinom do 5 radnika. Potražnja je za KV i SSS zanimanjima (bravari, zavarivači, zidari, šivači) i VSS zanimanjima (ekonomisti, inženjeri). Proizvodni procesi ograničavaju rad žena s malom djecom (35%), žena u reproduktivnom stanju (25%) i osoba bez radnog iskustva (20%). Ulaganje u nove proizvodne objekte planira 60% ispitanih poduzeća, a 70,8% planira ulaganje u opremu i digitalizaciju veću od 10.000 KM. Anketirana poduzeća, njih 46,8% planira proširenje tržišta u EU, a 52,3% poduzeća financirat će ulaganja iz vlastitih sredstava. Potrebu za obukom radne snage iskazalo je 27,1% poduzeća, najviše za CNC operatere, varioca i šivače. Sa dijasporom surađuje 14,3% poduzeća putem prijateljstava i prodaje proizvoda. Poduzetnici najviše planiraju koristiti usluge JLS za izdavanje građevinskih dozvola (53%) i unapređenje infrastrukture (20%), te smatraju da bi usluge mogle biti poboljšane putem elektronskih obrazaca i posebnog šaltera za poduzetnike.

3. Zadovoljstvo radom javne uprave i javnim uslugama

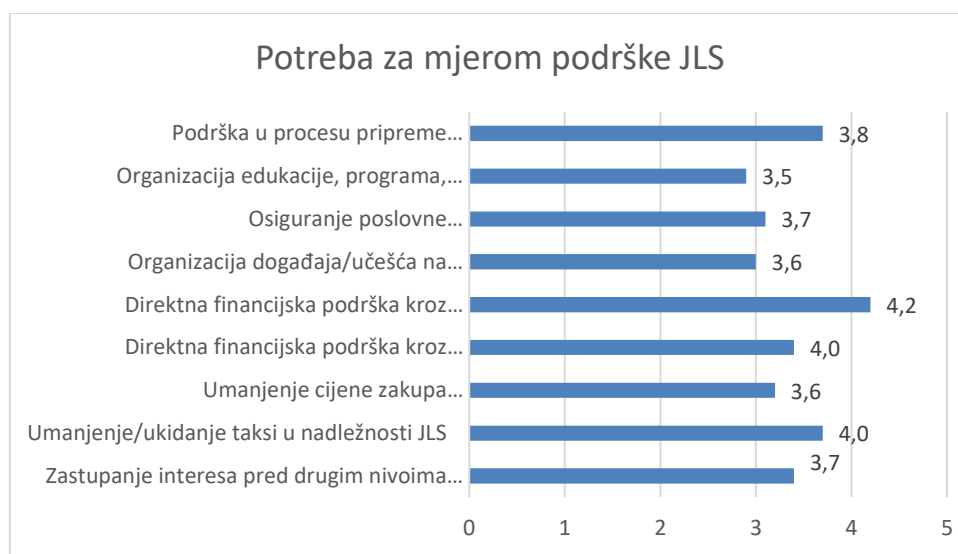
3.1. Podrška od strane JLS

Ispitanici su imali priliku ocijeniti mjere podrške od strane općine Žepče. Mjera direktna financijska podrška kroz subvencije i grantove za realizaciju investicija u građevine i/ili opremu ocjenjena je ocjenom 7.0; Mjera umanjenje/ukidanje taksi u nadležnosti JLS ocjenjena je ocjenom 6.7; Mjera podrške u procesu pripreme projekata/aplikacija za donatorske projekte ocjenjena je ocjenom 6.7; Mjera zastupanja interesa pred drugim nivoima vlasti ocjenjena je ocjenom 6.0; Mjera direktne financijske podrške kroz subvencije i grantove za novo zapošljavanje ocjenjena je ocjenom 6.0; Mjera osiguranje poslovne infrastrukture (poslovne zone, edukacijski centri, i sl.) ocjenjena je ocjenom 5.8; Mjera organizacije edukacije, programa, mentorstva i sl. ocjenjena je ocjenom 5.8.



Graf 18 – Ocjena mjere podrške JLS

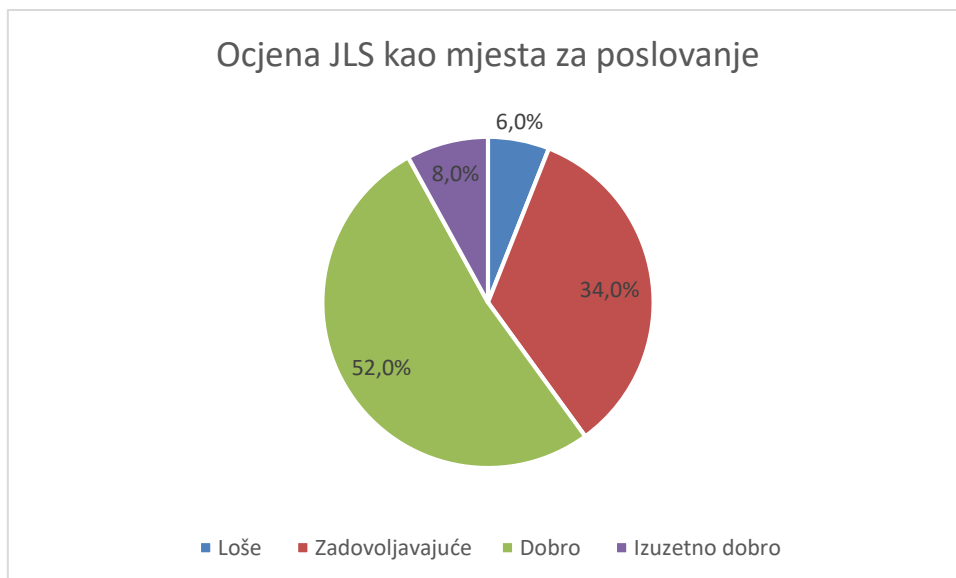
Kada govorimo o potrebama za mjerama podrške poduzetnici su se izjasnili kako im je najpotrebnija mjera podrške direktna financijska podrška kroz subvencije i grantove za realizaciju investicija u građevine i/ili opremu koja je ocjenjena ocjenom 4.2, slijedi mjera umanjenje/ukidanje taksi u nadležnosti JLS ocjenjena ocjenom 4.0; mjera direktna financijska podrška kroz subvencije i grantovi za samozapošljavanje ocjenjena je ocjenom 4.0; mjera podrška u procesu pripreme projekata/aplikacija za donatorske projekte ocjenjena je ocjenom 3.8; mjera zastupanje interesa i potreba pred drugim nivoima vlasti ocjenjena je ocjenom 3.7; mjera osiguranje poslovne infrastrukture (poslovne zone, edukacijski centri, razvojni tehnološki centri, poslovni inkubatori i sl.) ocjenjena je ocjenom 3.7; mjera umanjenje cijene zakupa objekata/zemljišta koje je u vlasništvu JLS a koristi se od strane poslovnog sektora ocjenjena je ocjenom 3.6; mjera organizacija događaja/učešća na događajima na kojima kompanije imaju priliku prezentirati proizvode i usluge i/ili se povezati sa potencijalnim kupcima i/ili investitorima ocjenjena je ocjenom 3.6.



Graf 19 – Potreba za mjerom podrške JLS

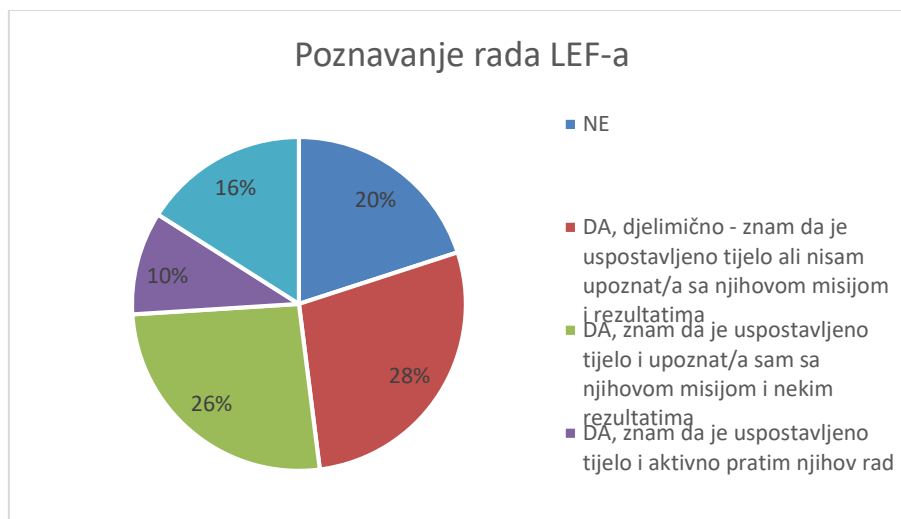
3.2. Zadovoljstvo poslovnim okruženjem

Kada govorimo o zadovoljstvu poduzetnika poslovnim okruženjem u općini Žepče većina poduzetnika odnosno njih 52% izjasnilo se kako je općina Žepče dobro mjesto za poslovanje dok je samo 6% ispitanika općinu Žepče ocijenilo kao loše mjesto za poslovanje. Ostali ispitanici su ocijenili izuzetno dobrim (8%) i zadovoljavajućim (34%).



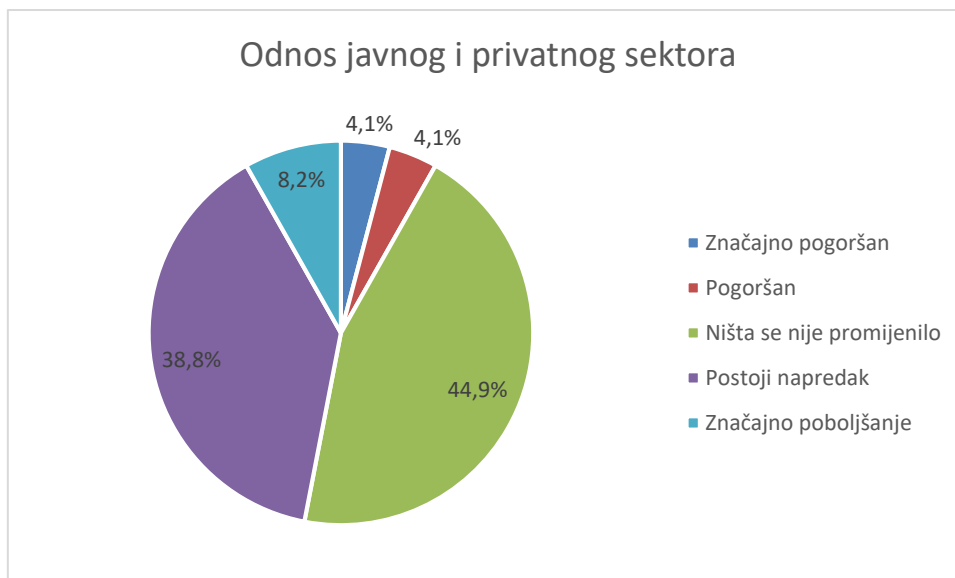
Graf 20 – Ocjena JLS kao mjesta za poslovanje

Lokalni ekonomski forum Općine Žepče (LEF) je tijelo koje je od izuzetnog značaja za suradnju privatnog i javnog sektora. Na pitanje o poznavanju rada LEF-a ispitanici su dali slijedeće odgovore: 20% ne poznaje rad LEF-a; 16% poznaje rad i član/ica je LEF-a; 28% poznaje rad djelomično (zna da je uspostavljeno tijelo, ali nije upoznat sa njihovom misijom i rezultatima); 26% zna da je uspostavljen LEF i upoznato je sa misijom i rezultatima; dok 10% ispitanika je upoznato s radom LEF-a i aktivno prati rezultate.



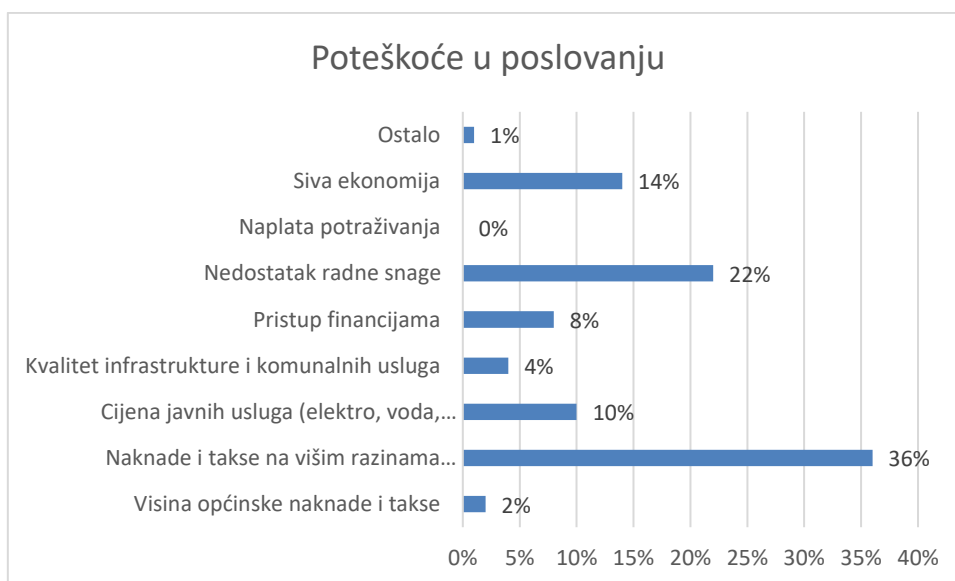
Graf 21 – Poznavanje rada LEF-a

Kada govorimo o odnosu javnog i privatnog sektora u općini Žepče, 8% ispitanika smatra da su se dogodila značajna poboljšanja, dok 44,9% ispitanika smatra da nije došlo do značajnijih promjena između ova dva sektora. Ipak, 33,8% ispitanika vidi napredak u odnosima, što ukazuje na pozitivan pomak u suradnji. Također, 8,2% ispitanika primjećuje značajan napredak, dok samo 4,1% smatra da je došlo do pogoršanja odnosa, što upućuje na to da većina smatra da su odnosi između javnog i privatnog sektora u općini Žepče uglavnom stabilni ili čak poboljšani.



Graf 22 – Odnos javnog i privatnog sektora

Kada govorimo o poteškoćama u poslovanju sa kojima se susreće privatni sektor u općini Žepče poteškoće koje su opterećujuće privatnom sektoru jesu naknade i takse na višim nivoima vlasti (36%); nedostatak radne snage (22%); siva ekonomija (14%); cijena javnih usluga (elektro, voda, kanalizacija, telefon) (10%); pristup informacijama (8%); kvaliteta infrastrukture i komunalnih usluga (4%).

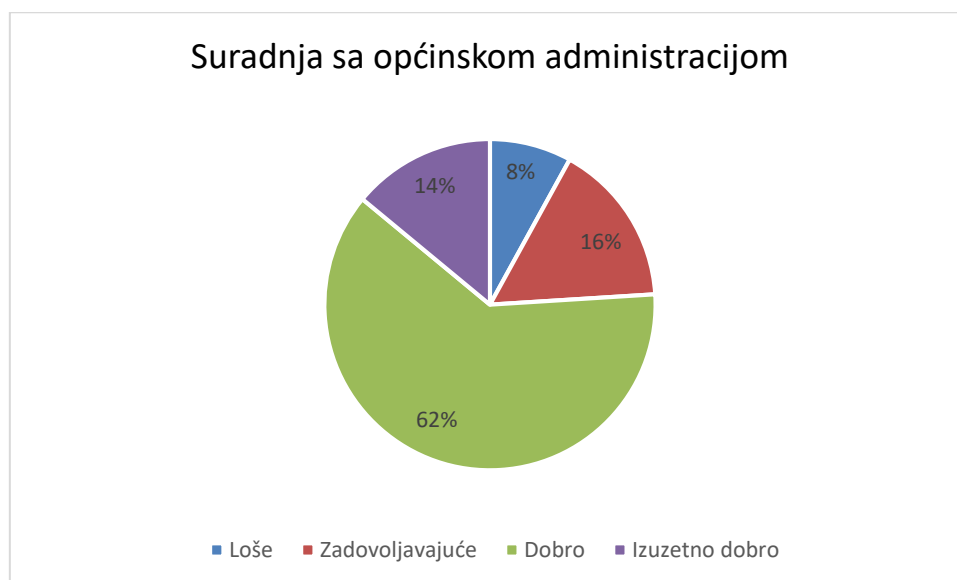


Graf 23 – Poteškoće u poslovanju

3.3. Suradnja sa općinskom administracijom

Kada je u pitanju suradnja privatnog sektora s općinskom administracijom, 76% privatnih poduzetnika ocjenjuje svoju suradnju kao dobru ili izuzetno dobru, što ukazuje na vrlo pozitivan odnos između ta dva sektora. Dodatno, 16% ispitanika smatra da je suradnja zadovoljavajuća, dok

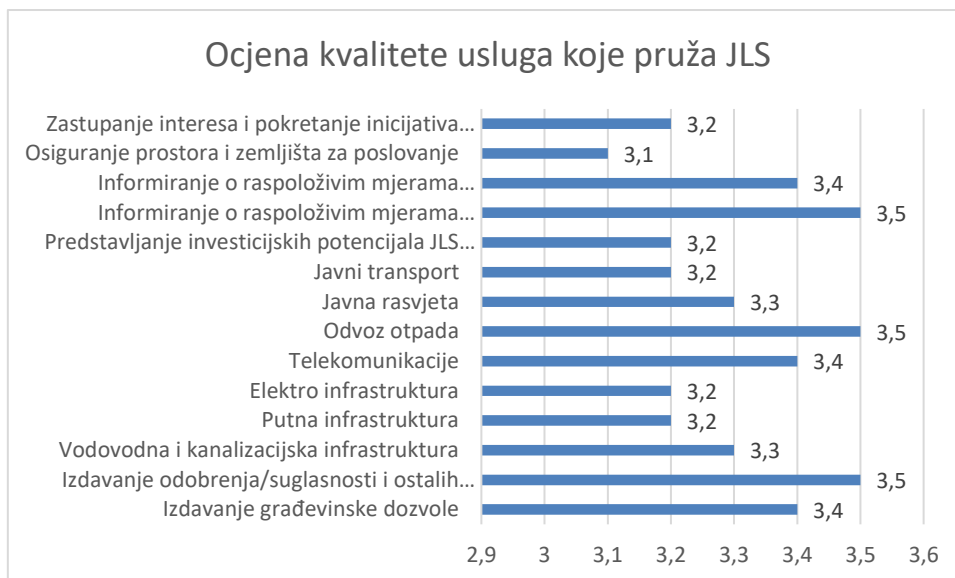
samo 8% navodi da ima lošu suradnju s općinskom administracijom. Ovi rezultati sugeriraju da većina privatnog sektora u općini Žepče ima stabilnu i produktivnu suradnju s općinskom administracijom, što je ključni faktor za daljnji razvoj lokalne zajednice.



Graf 24 – Suradnja sa općinskom administracijom

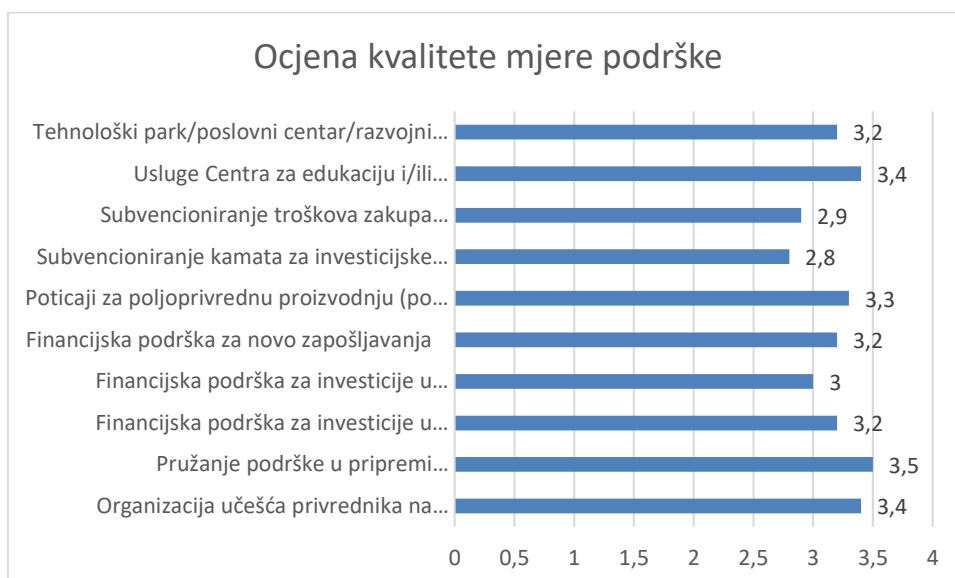
Od oblika suradnje privatnog sektora u kojima su privrednici sudjelovali i kojima su najzadovoljniji jesu sastanci sa načelnikom (25,5%); Lokalni ekonomski forum (21,3%), anketiranje privatnog sektora (17%); proces strateškog planiranja (10,6%), info dan/seminari/forum (6,4%); javne rasprave (6,4%).

Ukupna ocjena kvaliteta usluga koje pruža JLS ocijenjena je prosječnom ocjenom 3. Najvećom ocjenom 3.8 je ocijenjena usluga odvoz otpada; usluga izdavanje odobrenja/suglasnosti i ostalih dokumenata neophodnih za poslovanje dobilo je ocjenu 3.5; usluga odvoz otpada dobilo je ocjenu 3,5; usluga informiranje o raspoloživim mjerama podrške koje realizira JLS dobilo je ocjenu 3,5; usluga informiranje o raspoloživim mjerama podrške (ostali nivoi vlasti ali i donatorska sredstva) ocijenjeno je ocjenom 3.4; usluga izdavanje građevinske dozvole ocjenom 3.4; usluga telekomunikacije ocijenjeno je ocjenom 3,4; usluga vodovodna i kanalizacijska infrastruktura ocijenjeno je sa 3,3; usluga javna rasvjeta ocijenjena je ocjenom 3,3; usluga putna infrastruktura ocijenjena je ocjenom 3.2; usluga elektro infrastruktura ocijenjena je ocjenom 3,2; usluga predstavljanje investicijskih potencijala JLS i podrška privrednim subjektima u iznalaženju novih tržišta (poslovni susreti, sajmovi, investicijske konferencije,..) ocijenjeno ocjenom 3.2; usluga javni transport ocijenjena je ocjenom 3,2; i osiguranje prostora i zemljišta za poslovanje sa ocjenom 3.1.



Graf 25 – Ocjena kvalitete usluga JLS

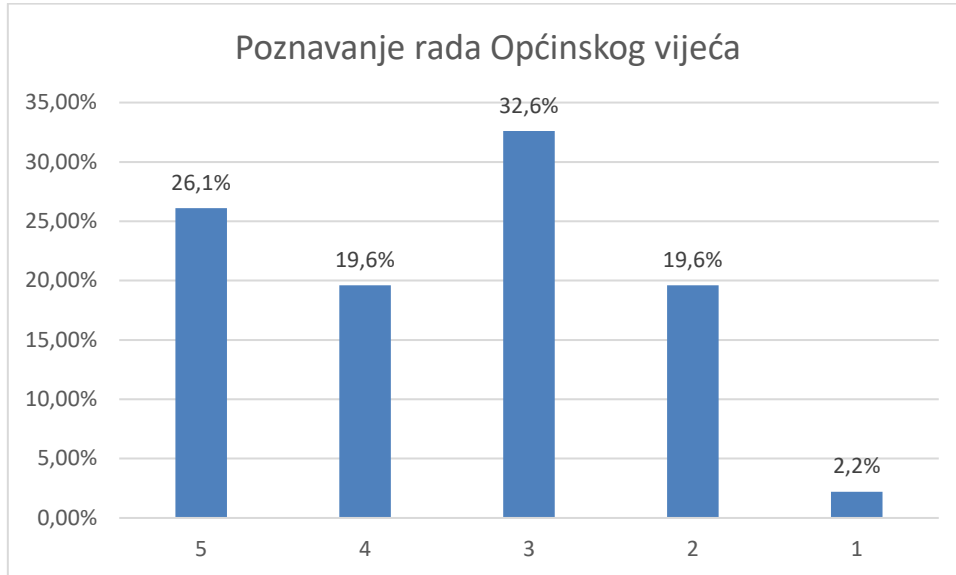
Ukupna prosječna ocjena kvaliteta usluga ocijenjena je prosječnom ocjenom 3. Najvećom prosječnom ocjenom 3,5 ocijenjeno je pružanje podrške u pripremi projekata/prijava za korištenje podrške iz drugih izvora (ostali nivoi vlasti, donatori i sl.); Organizacija učešća privrednika na događajima koji im omogućavaju iznalaženju novih tržišta i/ili kupaca (poslovni susreti, gospodarski forumi, sajmovi, investicijske konferencije,..) 3.4; usluge Centra za edukaciju i/ili prekvalifikaciju 3.4; poticaji za poljoprivrednu proizvodnju (po grlu ili hektaru) 3.3; tehnološki park/poslovni centar/razvojni centar 3,2; finansijska podrška za investicije u građevine i/ili opremu; finansijska podrška za investicije u nematerijalnu imovinu 3.0; subvencioniranje troškova zakupa poslovnih prostora i/ili zemljišta 2.9; dok je najlošije ocijenjena mjera podrške subvencioniranje kamata za investicijske kredite 2.8.



Graf 26 – Ocjena kvalitete mjere podrške

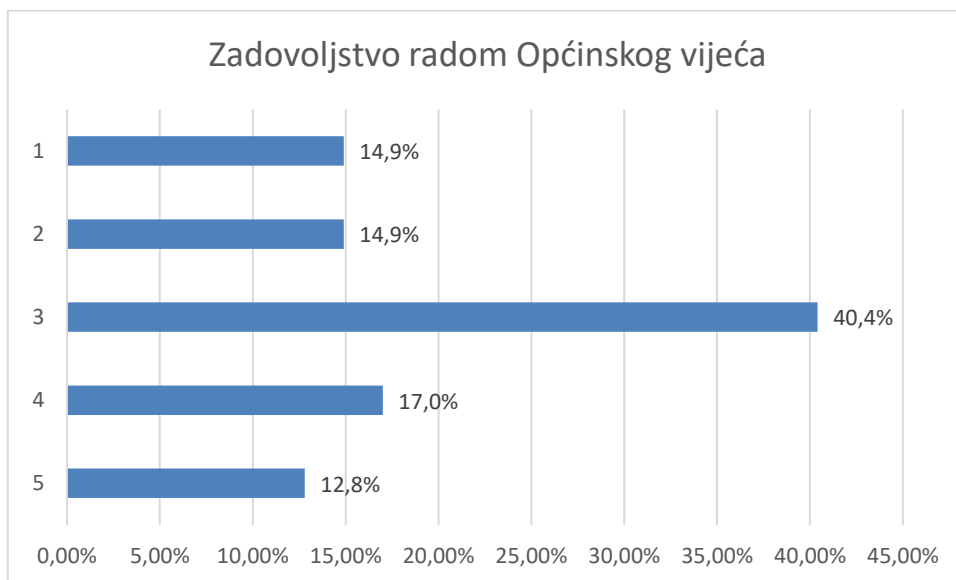
3.4. Rad Općinskog vijeća

U sklopu ankete ispitanici su odgovorili na pitanja poznavanja i zadovoljstva radom Općinskog vijeća. Većina ispitanika je svoje poznavanje radom OV Žepče ocijenila sa ocjenom 3 (36,2% ispitanika).



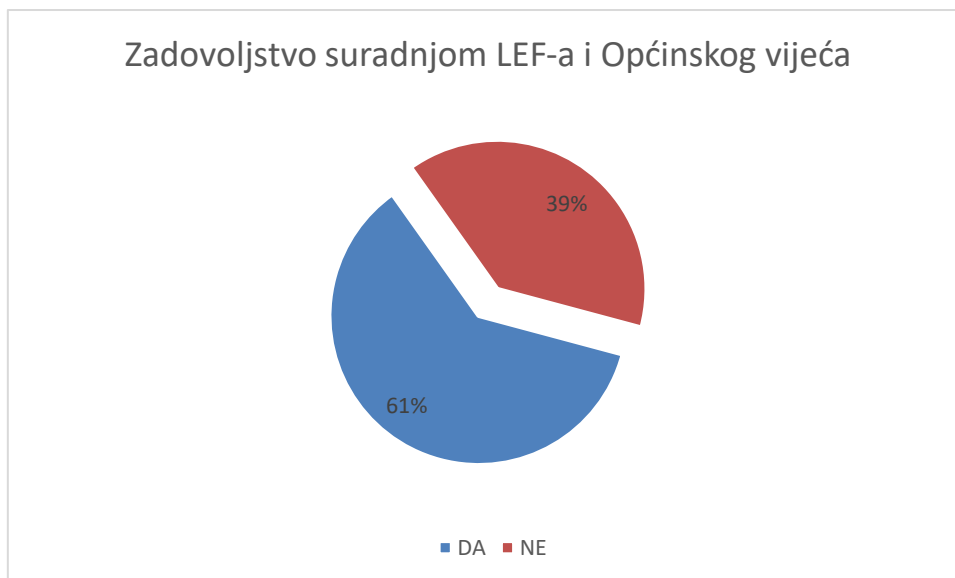
Graf 27 – Poznavanje rada Općinskog vijeća

Zadovoljstvo radom OV ocjenjeno je prosječnom ocjenom 3 od strane najvećeg broja ispitanika (40,3%); slijedi ocjena 4 od strane 17,0% ispitanika, ocjena 2 od strane 14,9% ispitanika, dok je 14,9% ispitanika dalo ocjenu 1 i 12,8% ispitanika dalo ocjenu 5.



Graf 28 – Zadovoljstvo rada Općinskog vijeća

Ispitanici su se na pitanje zadovoljstva suradnjom LEF-a i Općinskog vijeća izjasnili u 61% slučajeva kako su zadovoljni suradnjom.



Graf 29 – Zadovoljstvo suradnjom LEF-a i Općinskog vijeća

Na pitanje: Jeste li zadovoljni suradnjom LEF-a i Općinskog vijeća?, 72,7% ispitanika kazalo je kako je zadovoljno suradnjom.

Na pitanje: Jeste li Vi ili član Vaše uže obitelji članovi Općinskog vijeća?, negativan odgovor dalo je 87,8% ispitanika.

Ispitanici su dali sljedeće prijedloge za poboljšanje rada Općinskog vijeća:

- snimanje sjednica uživo
- konsultacije sa udrugama poduzetnika prije donošenja odluka na sjednicama OV
- bolja komunikacija sa građanima/poduzetnicima od strane OV

Na pitanje: **Što su po Vama glavni potencijali gospodarskog i društvenog razvoja općine Žepče?**, ispitanici su naveli sljedeće;

- Poljoprivreda.
- Obrazovanje i zapošljavanje mladih: Poticanje mladih na edukaciju i ostanak u Žepču kroz razvoj edukacijskih centara i podršku lokalnim inicijativama može značajno doprinijeti smanjenju odlaska radne snage i stvaranju novih radnih mjesta.
- Ubrzanja izgradnja i dodjela poduzetničkih zona.
- Postojanje industrijskih zona, Bfc certifikat za rad općinske administracije , ekspeditivnost javne uprave.
- Konkurentno i inovativno gospodarstvo koje se prilagođava globalnom tržištu i povećanje kvalitete obrazovnog sustava.
- Otvaranje novih radnih mjesta, pomoć Općine u svim segmentima poslovanja.
- Putna infrastruktura i elektro.
- Poslovne zone , buduća komunikacijska povezanost , dijaspora, turizam, razvojni projekti.
- Prometna povezanost.
- Podrška u projektima.

Na pitanje: **Što bi po Vama trebali biti glavni ciljevi razvoja općine Žepče do 2030. godine?**, ispitanici su naveli sljedeće;

- Zadržavanje mladih osoba.
- Povratak dijaspora.
- Poslovne zone sa prihvatljivijom cijenom zemljišta.
- Zadržavanje mladih i školovani ljudi.
- Izvoz, zelena agenda.
- Financijska podrška mladim bračnim parovima.
- Rast i razvoj poduzetništva.
- Podrška malim obrtima u rastu.
- Prehrambena industrija i turizam.
- Profiliranje privrede ,otvaranje turističkih potencijala i izgradnja infrastrukture .
- Iskorjenjivanje sive ekonomije.

U sklopu ankete ispitanici su imali priliku **predložiti mjere podrške koje je potrebno razviti u općini Žepče**, a ispitanici su naveli sljedeće:

- Fond za start up
- Subvencioniranje novog zapošljavanja
- Veća financijska podrška za postojeće i start up obrte i d.o.o

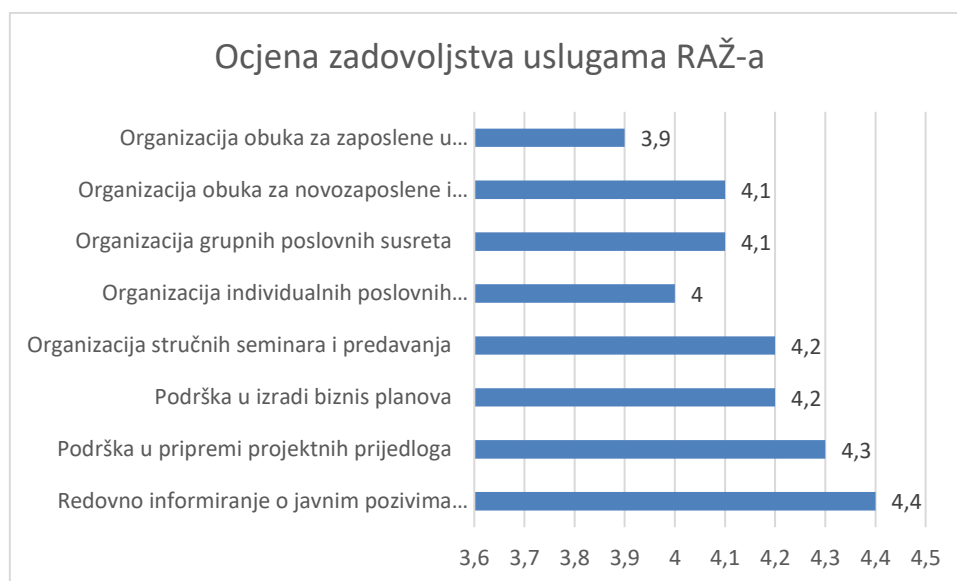
Što se tiče dodatnih **prijedloga za unapređenje poslovnog okruženja u JLS** ispitanici su naveli sljedeće:

- Igralište za djecu.
- Veća podrška privredi.
- Lokalna zajednica treba biti pravična i transparentna prema svim građanima.
- Poslovni susreti i promocija lokalne privrede.
- Edukacija i obuka.

3.5. Razvojna agencija Žepče

Kada je u pitanju Razvojna agencija Žepče, ispitanici su imali priliku izraziti zadovoljstvo uslugama RAŽ-a. Najveći stupanj zadovoljstva među ispitanicima, u kontekstu usluga RAŽ-a, je redovno informiranje o javnim pozivima putem tjednog E biltena RAŽ-a ocjenjeno sa 4.4; usluga podrške u pripremi projektnih prijedloga sa ocjenom podrška u izradi biznis planova ocjena 4.3; organizacija stručnih seminara i predavanja ocjena 4.2; podrška u izradi biznis planova 4,2; organizacija obuka za novozaposlene i zaposlene u okviru Centra za poslovne kompetencije sa ocjenom 4.1; organizacija individualnih poslovnih susreta za kompaniju sa ocjenom 4.1; organizacija grupnih poslovnih susreta ocjena 4.1; i organizacija obuka za zaposlene u menadžmentu poduzeća ocjena 3.9.

Struktura odgovora je prikazana na grafu 30.



Graf 30 – Zadovoljstvo uslugama RAŽ-a

O aktivnostima RAŽ-a najveći broj ispitanika se informira putem RAŽ newslettera-a (51,1%) , te putem web stranice RAŽ-a (29,8%).

U kontekstu dodatnih komentara ispitanici su predložili: participacija na sajmovima EU.

Rezime

Istraživanje o zadovoljstvu radom javne uprave i javnim uslugama u općini Žepče pružilo je uvid u stavove i potrebe poduzetnika, te razmatranje različitih aspekata poslovnog okruženja.

Podrška od strane JLS: Najviša ocjena (7.0) dodijeljena je direktnoj financijskoj podršci kroz subvencije i grantove za realizaciju investicija u građevine i opremu. Slijede mjere kao što su umanjeње/ukidanje taksu u nadležnosti JLS i podrška u procesu pripreme projekata/aplikacija za donatorske projekte, koje su ocijenjene s 6.7. Poduzetnici su također iskazali najveće potrebe za većom podrškom u obliku subvencija i grantova za investicije (ocjena 4.2), te smanjenjem taksu (4.0).

Zadovoljstvo poslovnim okruženjem: Samo 6% ispitanika smatra da je općina Žepče loše mjesto za poslovanje, dok 94% ispitanika je zadovoljno poslovanjem u općini Žepče.

Također, većina poduzetnika (61%) zadovoljna je suradnjom između Lokalnog ekonomskog foruma (LEF) i Općinskog vijeća.

Poteškoće u poslovanju: Najveće poteškoće koje poduzetnici iskazuju su naknade i takse na višim nivoima vlasti (36%), nedostatak radne snage (22%), te siva ekonomija (14%). Također, problemi s kvalitetom infrastrukture i visokim cijenama javnih usluga (elektro, voda, telefon) također predstavljaju izazove za poslovanje.

Suradnja s općinskom administracijom: 76% ispitanika ocijenilo je suradnju sa općinskom administracijom izuzetno dobrom. Zadovoljstvo suradnjom s općinskom administracijom osigurali su sastanci s načelnikom i sudjelovanje u Lokalnom ekonomskom forumu.

Ocjena kvaliteta usluga JLS: Usluge koje pruža općinska uprava ocijenjene su prosječnom ocjenom 3. Najbolje ocijenjene usluge uključuju odvoz otpada (3.8), dok su usluge vezane za osiguranje prostora za poslovanje i poslovne susrete s investitorima ocijenjene niže, s ocjenom 3.1.

Rad Općinskog vijeća: Zadovoljstvo radom Općinskog vijeća bilo je prosječno, s najvišim brojem ispitanika koji su dali ocjenu 3 (40.3%). Iako je 61% ispitanika zadovoljno suradnjom između LEF-a i Općinskog vijeća, poduzetnici su predložili poboljšanje u smislu snimanja sjednica uživo i bolje konzultacije s udrugama poduzetnika prije donošenja odluka.

Razvojna agencija Žepče (RAŽ): Zadovoljstvo uslugama Razvojne agencije Žepče bilo je visoko, s najvećom ocjenom za redovno informiranje o javnim pozivima (4.4). Poduzetnici su pozitivno ocijenili i usluge poput podrške u izradi poslovnih planova (4.3), te organizaciju obuka i seminara za zaposlene. Većina ispitanika informira se o aktivnostima RAŽ-a putem e-biltena (51.1%) i web stranice (29.8%).

Poduzetnici su istaknuli nekoliko ključnih prijedloga za daljnji razvoj općine. Neki od najvažnijih prijedloga uključuju zadržavanje mladih, povratak dijaspore, ubrzanje izgradnje poduzetničkih zona, te povećanje podrške malim obrtima i startupovima. Također, potrebno je ulaganje u infrastrukturne projekte poput poboljšanja prometne povezanosti i razvoja turizma.

Zaključci i preporuke analize

Provedeno istraživanje imalo je za cilj ustanoviti nivo zadovoljstva privatnog sektora radom javne uprave, radom OV, uslugama RAŽ-a, zadovoljstvo komunalnim uslugama i konkretne potrebe privatnog sektora na području općine Žepče. Iz podataka dobivenih istraživanjem, mogu se definirati osnovni zaključci i preporuke.

- **Struktura poduzeća:** Poduzeća u općini Žepče su uglavnom mala i srednja, s dominacijom društava s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) i obrtnika. Većina poduzeća ima domaći kapital, a dominantne djelatnosti su metaloprerađa, drvoprerađa i usluge. Izvoz je prisutan kod gotovo polovice poduzeća, ali se izvozni ciljevi usmjeravaju na nekoliko zemalja (Njemačka, Hrvatska, Norveška).
- **Zaposlenost i radna snaga:** Poduzeća zapošljavaju uglavnom mlađu radnu snagu, a većina zaposlenika ima niže kvalifikacije. Zapošljavanje osoba sa invaliditetom je vrlo rijetko, a poduzeća imaju potrebu za dodatnim obukama, osobito u specifičnim industrijama poput metaloprerađe i usluga.
- **Poslovno okruženje i suradnja s administracijom:** Poslovno okruženje općenito je pozitivno ocijenjeno, s naglaskom na dobar odnos poduzetnika i općinske administracije. Međutim, postoje prijedlozi za poboljšanje transparentnosti i komunikacije, a poduzetnici se suočavaju s problemima kao što su visoke naknade, takse i nedostatak radne snage.
- **Podrška Razvojne agencije:** Razvojna agencija Žepče (RAŽ) ima dobar odnos s poduzetnicima i pruža podršku u obukama i poslovnim planovima. Ipak, postoji prostor za poboljšanje u smislu većeg broja praktičnih seminara i radionica.
- **Razvojni prioriteti općine:** Glavni prioriteti za općinu prema analizi uključuju zadržavanje mladih, razvoj poduzetničkih zona i poboljšanje obrazovnog sustava, uz naglasak na bolju suradnju između privatnog i javnog sektora.

Preporuke za narednu godinu:

Unapređenje poslovnog okruženja:

- **Podrška za širenje proizvodnih kapaciteta:** Osigurati lakši pristup financijskim sredstvima i subvencijama za poduzeća koja planiraju proširenje proizvodnje, nabavku nove opreme.
- **Poboljšanje infrastrukture:** Fokusirati se na proširenje poslovnih zona i modernizaciju prometne i elektro-infrastrukture kako bi se stvorili bolji uvjeti za rast industrije.

Povećanje zaposlenosti i obuka:

- **Fokus na mlade i žene:** Implementirati inicijative i obuke koje će potaknuti zapošljavanje mladih ljudi i žena, posebno u sektorima gdje postoji visoka potražnja za kvalificiranim radnicima (CNC operateri, varioci, šivači).
- **Razvoj specijaliziranih obuka:** Razviti specijalizirane programe obuka za visoko kvalificirane radnike i podržati poduzeća kroz suradnju s obrazovnim institucijama i obuku na radnom mjestu.

Jačanje suradnje s dijasporom:

- **Platforme za suradnju:** Razviti strategije za bolju suradnju s dijasporom, uključujući stvaranje digitalnih platformi za lakšu komunikaciju i prodaju proizvoda, te poticanje dijaspore na veću angažiranost u poslovnom životu općine.

Poticanje inovacija i tehnologije:

- **Povećanje ulaganja u digitalizaciju i istraživanje:** Potaknuti poduzeća na ulaganje u nove tehnologije i digitalizaciju kroz povoljnije financijske uvjete, kao i poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj.
- **Podrška zelenim tehnologijama:** Osigurati povoljnije uvjete za poduzeća koja ulažu u zelene tehnologije i održiviji razvoj.

Poboljšanje suradnje privatnog i javnog sektora:

- **Transparentnost i konzultacije:** Povećati transparentnost u donošenju odluka i omogućiti redovite konzultacije s poduzetnicima pri planiranju novih politika. Održavati redovite sastanke i zajedničke projekte s privatnim sektorom.
- **Kreiranje zajedničkih inicijativa:** Razviti inicijative za zajedničke projekte između općinskih vlasti i privatnog sektora koje mogu rezultirati boljim poslovnim okruženjem.

Podrška malim i srednjim poduzećima:

- **Ciljane subvencije i olakšice:** Uvesti ciljane subvencije i olakšice za mala i srednja poduzeća, posebno za start-upove i poduzeća u početnim fazama poslovanja, kako bi im se omogućio brži rast i stvaranje novih radnih mjesta.

Poboljšanje usluga Razvojne agencije Žepče:

- **Povećanje broja praktičnih obuka:** Razviti više praktičnih seminara i radionica koje će pomoći poduzetnicima u povećanju konkurentnosti njihovih poduzeća, kao i nastaviti s redovitim informiranjem putem tjednih biltena i web stranica.

Zaključak:

U narednoj godini ključno je fokusirati se na unapređenje infrastrukture, poticanje inovacija i tehnologije, te podršku za zapošljavanje mladih i žena kroz obuke i obavljanje specijaliziranih poslova. Također, važno je jačati suradnju s dijasporom, poboljšati poslovno okruženje kroz bolju komunikaciju između privatnog i javnog sektora te pružiti ciljaniju podršku malim i srednjim poduzećima kako bi se ubrzao njihov rast i stvaranje novih radnih mjesta.

Istraživanje provela
Razvojna agencija Žepče
Analizu pripremio : Igor Banović



Direktorica RAŽ-a
Branka Janko